

Pastorační přístup k nemocným podle Jakuba: modlitba za nemocné – jak, kdy, co ?

MUDr. Aleš Hejlek, Nemocnice České Budějovice a.s.

Téma sdělení může být pro někoho natolik složité, že je nutné ho postupně vyložit a to po termínech. Reformace přináší do vztahu Bůh- člověk-lidé základní pilíře: Sola Scriptura, Sola Gratie, Sola Fide (pouze Písmo, pouze skrze milost, pouze vírou), které zcela přijala evangelikální teologie. K těmto základům se hlásí i Sdružení **Křesťanských Zdravotníků**. Proto budou naše úvahy vycházet především z *Písma Svatého, Bible*, ve které věříme a jsme i jeho „svědky“, tj. *Pravdy* tohoto *Božího Slova*.

Pastorační přístup:

Velmi propojené termíny:

- a) *Pastýřská péče*
- b) *Pastorační péče – pastorage*

Pastýřská péče vyplývá z biblického vztahu mezi *Bohem (Ježíšem Kristem v Duchu Svatém)* jako *Pastýřem* a těmi, o které pastýř pečuje – *ovce, stádo ovcí*, to je *člověk, lidé*.

Texty svědčící o vztahu Pastýř-ovce-stádo je řada; tři základní – Janovo ev. 10. kap, Žalm 23, Ezechiel 34. kap. – řada podnětných myšlenek

Především Novozákonní poselství je, že znovuzrozený – obrácený člověk by měl být také pastýřem v biblickém slova smyslu:

Žalm 78, 70-72 (Číž) :

- duchovním pastýřem se člověk nestává okamžitě, ale Bůh mu svěří drobnější úkoly a až později si ho vybere pro svoji službu
- vybere si ho podle jeho osvědčení v předcházejících činnostech
- významná je upřímnost a nefalšovaná oddanost v každodenní svěřené úloze
- v neposlední míře je to i opatrnost, obezřetnost a moudrost v tom, co je v rozhovoru svěřeno, v poskytovaných radách a ve vytvoření vztahu

Pastýřská péče v aplikaci na společenství křesťanů (sbor, farnost apod.) V pastýřské péči jde o tělo, duši i ducha.

Struktura pastýřské péče (Eyl, Burhenne):

- A) Základní péče (vzájemné pastýřské jednání všech) Řím 14, 1-3.
- B) Strukturovaná pastýřská péče (častější setkání, rozhovory na určitá témata ap.) Gal. 6, 1-2
- C) Doprovodná péče v těžkých situacích – krizích (Žid 13, 17; 1. Tes 5, 12n)
 - 1) odborné poradenství – za pomoci křesťanů odborníků;
 - 2) pastýřská péče starších a pastýřů

Pastorage je (BESJ)

- doprovázení a podporování lidí se snahou pomoci
- pomoc v otázkách víry a života
- čínorodá láska
- vpravit se do situace druhého a pomoci mu, aby ji zvládl

Pastorage pracuje hlouběji než psychoterapie, poněvadž si všímá hlubších oblastí v životě člověka.

Cíl pastorage:

Vlastním cílem pastorage nesmí být jen zdolávání krizí, šťastný život, zdar, méně konfliktů či napětí, naopak jde:

- u nevěřících-neobrázených o znovuzrození (nový, věčný život), o to stát se – být dítětem Božím (Jan 3,3; 2 Kor 5,17; Řím 6,4; Jan 3, 36; Jan 1, 12)

- smíření (osvobození), změnu hodnot (Jan 8, 30-36; Gal 2,20; Kol 1, 13)
- následování, učednictví (Mat 28, 18-20)

Pastoraci by *měl dělat člověk* – znovuzrozený, přívětivý, rozumný, laskavý, schopen oběti, svatý, příkladný (1. Tes 2, 7-10)

...k nemocným:

- člověk věřící může být nemocný
- přirozená touha i křesťana je být uzdraven (pokud neprožívá depresivní stavy)
- pastore nemocných má v obecné rovině stejné principy, specifickým rysem je těžkost (krize) – nemoc

Podle Jakuba :

Je tím myšlena část Jakubovy epištoly, která je věnována konkrétní pastoračnímu člověku-křesťanu v nemoci – Jakub 5, 13-18 (jedinečné v Novém zákoně) :

„Vede se někomu z vás zle? Ať se modlí! Je někdo dobré mysli? Ať zpívá Pánu! Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého. Eliáš byl člověk jako my, a když se naléhavě modlil, aby nepršelo, nezapršelo v zemi po tři roky a šest měsíců. A opět se modlil, a nebe dalo déšť a země přinesla úrodu.“

Je zde celá řada *praktických duchovních činností* u zúčastněných: nemocný – starší sboru (presbyteri) – Pán Bůh (Pán Ježíš Kristus v Duchu Svatém).

Ústřední je zde **modlitba** – v textu několikrát zmíněna v různých podobách. Modlitba je rozhovor mezi člověkem a Bohem. Pohnutkou k modlitbě je: láska k Bohu, důvěra v Něho a touha po spravedlivém a čistém životě. Obsah modlitby je různorodý: chvála (oslava) Boha, vděčnost – díky, vyznání, apod. a také prosba – osobní, přímluvná a sem patří i modlitba za nemocné. A to individuální, modlitba starších sboru a modlitba v obecnství lidí věřících („Božích dětí“).

Vše se odehrává na poli **konkrétní církve** (sboru, farnosti...). Nemocný volá starší své církve. Přímluvná(é) modlitba(y) a **potírání olejem** – léčebný účinek, symbol odevzdání Bohu a důvěry v Jeho svrchovanost.

Hřích – zlo – činy, myšlenky, slova, jednání apod., špatnost, „minutí cíle“ – minutí Boha, spasení.

Cíle těchto praktických rad – možnosti v situaci nemocného:

1. **uzdravení z nemoci**
2. **pozdvihnutí- posilnění- potěšení...**
3. **vyznání hříchu- odpuštění (změna hodnot, náprava, očištění...)**

Pán Bůh je svrchovaný, vševědoucí, všemohoucí a jen On ví, co je právě pro nemocného nejlepší. Jeho myšlení a jednání převyšuje naše myšlení a naše chápání.

Proto Jakub jinde ve své epištole píše – „bude-li chtít Pán“ – není to nečinný fatalismus, ale aktivní důvěra v toho, kdo mě má rád, kdo za mě umřel na kříži a vstal z mrtvých, kdo mně, jako Božímu dítěti, odpustil v pokání mé hříchy a na koho se mohu spolehnout, i když to zrovna nebude v mém životě, v životě mých blízkých, přátel, bratrů, sester podle mých představ. Stále se učím od Pána Ježíše vyslovovat v různých situacích „děj se vůle Tvá“. Zdaleka ne vždycky se mi to daří, ale nechci se na to vymlouvat.

MUDr. Aleš Hejlek
hejlek@nemcb.cz